

วารสารอิเล็กทรอนิกส์
ทางการศึกษา

OJED, Vol. 13, No. 3, 2018, pp. 439-448

OJED

An Online Journal
of Education
<http://www.edu.chula.ac.th/ojed>

การศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ
ในกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

A STUDY OF NEED FOR TEACHING SUPERVISION OF TEACHER GROUP 4
IN THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

นางสาวชนัดดา ชื่นจิตต์ *

Chanatta Chuenit

ผศ.ดร.ผัสสพรรณ ธนอมพงษ์ชาติ **

Asst. Prof. Phasphan Thanompongchart, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร จำนวน 11 โรงเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ จำนวน 116 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนภาษาอังกฤษในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 3.25 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีความต้องการมากที่สุด คือ ด้านสื่อการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย 3.30 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย 3.25 อยู่ในระดับมาก ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย 3.19 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักสูตร ประเด็นที่มีความต้องการการนิเทศการสอนมากที่สุด คือ การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.37 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ประเด็นที่มีความต้องการการนิเทศการสอนมากที่สุด คือ การจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) มีค่าเฉลี่ย 3.42 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านสื่อการเรียนการสอน ประเด็นที่มีความต้องการการนิเทศการสอนมากที่สุด คือ การออกแบบสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยมีค่าเฉลี่ย 3.50 อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านการวัดและประเมินผล ประเด็นที่มีความต้องการการนิเทศการสอนมากที่สุด คือ การใช้รูปแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเพื่อประเมินทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนให้เหมาะสมกับเนื้อหา และสอดคล้องกับตัวชี้วัดตามลักษณะการประเมินผลทางภาษา โดยมีค่าเฉลี่ย 3.34 อยู่ในระดับมากที่สุด

* นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: chanatta@mh.ac.th

**อาจารย์ประจำสาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: phasphan@gmail.com

ISSN1905-4491

Abstract

The objective of this study was to study the needs in teaching supervision of English teachers from school group 4 in the Secondary Educational Service Area Office 1. The populations were 11 secondary schools from the school group 4 of the Secondary Educational Service Area Office 1. The participants were 116 English teachers. The research instrument was a questionnaire. The data were analyzed by means of percentage, arithmetic mean, and standard deviation. It was found that; in general, English teachers' needs for instructional supervision were in very high level ($\bar{x}=3.25$). The dimensions which were required the most were teaching materials which was in the highest level ($\bar{x}=3.30$), curriculum and teaching which was in high level ($\bar{x}=3.25$) and teaching management which was in high level ($\bar{x}=3.19$) respectively. For curriculum, English teachers' need for instructional supervision was designing learning activities responding to the objectives of learning English which was in the highest level ($\bar{x}=3.37$). For teaching and learning activities, English teachers' need for instructional supervision was learning management based on the Communicative Approach which was in the highest level ($\bar{x}=3.42$). For teaching materials, English teachers' need for instructional supervision was creating teaching materials with up-to-date technology which was in the highest level ($\bar{x}=3.50$). For measurement and evaluation, English teachers' need for instructional supervision was various means of measurement and evaluation that should be utilized in evaluating all four skills; listening, speaking, reading and writing, in order to be suitable in content and responsive to indicators in language assessment, and was in the highest level ($\bar{x}=3.34$).

คำสำคัญ: การเรียนการสอน / การนิเทศ / ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ

KEYWORDS: INSTRUCTIONAL / SUPERVISION / ENGLISH TEACHER

บทนำ

ในสังคมโลกปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น และมีวิสัยทัศน์ในการดำรงชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) อีกทั้งภาษาอังกฤษ เป็นภาษาสากลที่มีการใช้อย่างแพร่หลายมากที่สุดภาษาหนึ่ง โดยที่องค์ความรู้ที่สำคัญของโลกส่วนใหญ่ถูกบันทึกและเผยแพร่เป็นภาษาอังกฤษ จึงมีความจำเป็นที่ต้องจัดให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือเข้าถึงองค์ความรู้และก้าวทันโลก รวมถึงพัฒนาตนเองเพื่อนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557)

ถึงแม้ภาษาอังกฤษจะมีความสำคัญต่อคนไทยมากขึ้นดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น แต่การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่กล้าพูดหรือกล้าแสดงออกในกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษเพราะคิดว่าไม่มีความจำเป็นต้องใช้ นักเรียนต้องเรียนหลายวิชาในวันเดียวกันทำให้ได้ฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษน้อย อีกทั้งจำนวนนักเรียนในห้องมีมากเกินไป ทำให้ไม่ได้ฝึกทักษะอย่างทั่วถึง นักเรียนคิดว่าวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่ยากและไม่ได้มีโอกาสสื่อสารกับเจ้าของภาษา นักเรียนไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น กิจกรรมเข้าค่ายภาษาอังกฤษ หรือกิจกรรมวันคริสต์มาส นักเรียนมีความรู้ทั่วไปน้อย จึงทำให้ไม่เข้าใจเนื้อหาภาษาอังกฤษ (เจตน์สฤษดิ์ สังขพันธ์, เกตติวา บุญปรากร และ วันทนา ไกรฤกษ์, 2558) นอกจากนี้สภาพและปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่พบได้ในทุกระดับ โครงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนบางโครงการถูกกำหนดจากส่วนกลาง เช่น โครงการห้องปฏิบัติการทางภาษาซึ่งปัจจุบันไม่สามารถใช้ได้ การขาดแคลนครูที่มีคุณวุฒิด้านภาษาอังกฤษ การจัดสภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาภาษาอังกฤษ ขาดสื่อการสอนที่มีคุณภาพ (วันชัย ธรรมสังการ, อังคณา ธรรมสังการ และ ยะภา เจนะนิ, 2559)

ดังนั้นเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาให้ถูกจุดและเพื่อให้งานนิเทศการสอนของฝ่ายต่าง ๆ ที่มีหน้าที่หลักในการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือและการให้บริการทางวิชาการแก่ครูเป็นไปอย่างได้ผล สอดคล้องกับความต้องการของครูและจุดมุ่งหมายของงานนิเทศการสอนอย่างแท้จริง และจากสภาพปัญหาที่กล่าวมาและความจำเป็นเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร การนิเทศการสอนจะเป็นไปตามความต้องการที่แท้จริงของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถนำผลที่ได้ไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูได้โดยตรง เป็นสิ่งที่จะทำให้การนิเทศการสอนประสบผลสำเร็จและสามารถแก้ไขปัญหาในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ

ในปัจจุบันการนิเทศการสอนมีความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพื่อลดความสูญเสียทางการศึกษา ส่งเสริมผู้เรียนให้ได้รับการศึกษาที่เหมาะสมกับความต้องการในอนาคต องค์ประกอบที่เป็นหัวใจสำคัญในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอยู่ที่คุณภาพของการเรียนการสอน การนิเทศการสอนเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การสอนของครูมีประสิทธิภาพเพราะการนิเทศการสอนเป็นองค์ประกอบที่ช่วยเหลือสนับสนุนให้กระบวนการเรียนการสอนมีคุณภาพและบรรลุเป้าหมาย มีนักการศึกษาและหน่วยงานรัฐได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอนไว้ ดังที่ กรองทอง จิระเดชกุล (2550) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอนไว้ว่า ผู้บริหารหรือคณะกรรมการการนิเทศภายในโรงเรียนต้องมีความเข้าใจและปฏิบัติการนิเทศภายในร่วมกันได้ การนิเทศการสอนจัดขึ้นเพื่อพัฒนาความสามารถของครู ช่วยเหลือครูในการจัดสรรสื่อ ตลอดจนพัฒนาการเรียนการสอน อีกทั้งเพื่อให้ครูเกิดความเจริญงอกงามในวิชาชีพ ซึ่งการนิเทศการสอนเป็นกระบวนการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยมุ่งเน้นไปที่กระบวนการจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นระหว่างผู้นิเทศกับครูผู้สอน เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้สอนในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถในการสอน เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพด้านวิชาการของสถานศึกษา ปรับปรุงคุณภาพด้านการเรียนการสอน อีกทั้งเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้สอน ทำให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจเวลาอยู่ในห้องเรียน ตลอดจนเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลในการทำงานร่วมกันอีกด้วย และการนิเทศ มีเป้าหมายสำคัญ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโดยการพัฒนาคุณภาพการสอนของครูที่เป็นไปอย่างต่อเนื่องที่ผ่านมายังคงเชื่อกันว่าการนิเทศคือ การประเมินผลครู การติดตามการปฏิบัติงานของครูด้วย (วิษรา เล่าเรียนดี, 2556) อีกทั้งความสำคัญและความจำเป็นของการ

นิเทศการสอนมีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงคุณภาพของการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานใกล้เคียงกัน ซึ่งความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศการสอนมีดังนี้ 1) การเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่าง ๆ ทำให้การศึกษาต้องพัฒนาไปให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และครูต้องพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงไปด้วย 2) ศึกษาวิเคราะห์มีจำนวนจำกัด ทำให้ไม่สามารถเข้านิเทศโรงเรียนได้อย่างทั่วถึง สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน ศึกษาวิเคราะห์ซึ่งอยู่ภายนอกไม่ทราบปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของโรงเรียน และ 3) ปัจจุบันครูในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถอย่างเพียงพอ การใช้บุคลากรเหล่านี้ให้เป็นประโยชน์ จะช่วยให้เกิดความร่วมมือช่วยเหลือ และยอมรับซึ่งกันและกัน (กรองทอง จิระเดชากุล, 2550) กล่าวโดยสรุปได้ว่า ความจำเป็นในการนิเทศการสอนมีสาเหตุมาจากการที่สังคมเปลี่ยนแปลงไปทุกขณะ ทำให้ครูต้องเกิดการเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา

จากการสำรวจสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในกลุ่มโรงเรียนเครือข่าย พบว่า การจัดการศึกษายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร โดยมีผลมาจากหลายปัจจัย เช่น จากตัวครูผู้สอนที่สอนไม่ตรงตามวิชาเอกของตนเอง ทำให้ครูไม่มีความพร้อมและไม่มั่นใจในการสอนของตนเอง เพราะ ครูจะต้องมีความรู้ในศาสตร์ที่ตนเองสอนอย่างลึกซึ้ง เพื่อนำมาถ่ายทอดความรู้สู่ นักเรียนให้ได้มากที่สุด ปัจจัยจากตัวผู้เรียน คือ ผู้เรียนมีโอกาสดูทีวีได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษน้อยมากในแต่ละสัปดาห์ ซึ่งวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาทักษะที่ต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง เพื่อทำให้เกิดความคุ้นชินและเกิดการปฏิบัติบ่อย ๆ นอกจากนี้แล้ว ยังมีปัจจัยอื่น ๆ เช่น ตัวหลักสูตรที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน แต่ในการวัดและประเมินผลมีเพียงแต่การวัดความรู้เท่านั้น ทำให้ผู้เรียนไม่ได้ฝึกฝนและได้ใช้ทักษะที่ตนเองมีอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้แล้วยังพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในกลุ่ม 4 ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สภาพทั่วไปของผู้เรียนคือสามารถใช้สิทธิในการเข้าเรียนได้ทันที เนื่องจากเป็นโรงเรียนในเขตพื้นที่บริการ ทำให้นักเรียนไม่เกิดสภาวะการแข่งขันซึ่งกันและกัน และไม่มีความกระตือรือร้นในการเรียนเท่าที่ควร จึงก่อให้เกิดข้อจำกัดในการพัฒนาการศึกษา ทำให้ทั้งครูผู้สอนและผู้เรียนไม่เกิดการพัฒนาศักยภาพของตนเองด้วย ส่งผลต่อการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการเรียน (สัมภาษณ์) โดยผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ประจำปีการศึกษา 2559 ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (2559) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางมีค่าเฉลี่ย 23.58 ซึ่งต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศและค่าเฉลี่ยของโรงเรียนในกรุงเทพมหานครอยู่ที่ 38.01 ดังนั้นโรงเรียนมัศึกษากลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร จึงต้องเร่งรัดพัฒนาคุณภาพทางการเรียน พร้อมทั้งยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้นกว่าเดิม

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศการสอนของครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัศึกษากลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลการวิจัยเสนอบุคลากรที่เกี่ยวข้องและเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการนิเทศได้วางแผนและดำเนินการนิเทศการสอนของครูภาษาอังกฤษอย่างแท้จริง เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและสามารถนำข้อคิดเห็นของครูมาปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2560 จำนวน 11 โรงเรียน

ผู้ให้ข้อมูล คือ ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 116 คน จากจำนวนครูผู้สอนภาษาอังกฤษทั้งหมด ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามประเภทแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการสอน ระดับการศึกษา หน้าที่อื่น ๆ ที่ได้รับ นอกเหนือจากงานสอน ผู้ให้การนิเทศการสอน และจำนวนครั้งที่ได้รับการนิเทศการสอน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งเป็น 4 ระดับ เพื่อให้เกิดความละเอียดของข้อมูลดังนี้

- 4 หมายถึงมีความต้องการการนิเทศการสอนมากที่สุด
- 3 หมายถึงมีความต้องการการนิเทศการสอนมาก
- 2 หมายถึงมีความต้องการการนิเทศการสอนปานกลาง
- 1 หมายถึงมีความต้องการการนิเทศการสอนน้อย

3. การสร้างเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ศึกษาตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการนิเทศการสอน หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การประเมินผล ปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษ

3.2 สร้างเครื่องมือฉบับร่าง 1 ฉบับโดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความสมบูรณ์ และความตรงตามโครงสร้าง (Content Validity) ของเครื่องมือ

3.3 นำเครื่องมือวิจัยเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรภาษาอังกฤษ ตรวจสอบความสมบูรณ์ ความตรงของเนื้อหาและความถูกต้องของภาษาที่ใช้

3.4 นำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.5 จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการดังนี้

4.1 ผู้วิจัยติดต่อทำหนังสือจากสาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียนในเก็บข้อมูลจากโรงเรียนในสังกัด

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยการส่งและเก็บแบบสอบถามคืน

4.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมข้อมูลได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยได้คำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้นจากสูตรคำนวณดังนี้

ค่าสูงสุด – ค่าต่ำสุด / จำนวนชั้น (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

คะแนน 3.26 – 4.00 หมายถึง มีความต้องการการนิเทศการสอนมากที่สุด

คะแนน 2.51 – 3.25 หมายถึง มีความต้องการการนิเทศการสอนมาก

คะแนน 1.76 – 2.50 หมายถึง มีความต้องการการนิเทศการสอนปานกลาง

คะแนน 1.00 – 1.75 หมายถึง มีความต้องการการนิเทศการสอนน้อย

ผลการวิจัย

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ พบว่า เป็นเพศหญิง ช่วงอายุระหว่าง 26–30 ปี มีประสบการณ์การสอน 1–5 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ตำแหน่งครูผู้ช่วย วิชาเอกภาษาอังกฤษ เคยเข้าร่วมการอบรม ประชุมสัมมนา เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และมีคาบสอนจำนวน 17–20 คาบ/สัปดาห์

ความต้องการการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูผู้สอนภาษาอังกฤษในภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ย อยู่ที่ 3.25 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีความต้องการมากที่สุด คือ ด้านสื่อการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย 3.30 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย 3.25 อยู่ในระดับมาก และด้านกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย 3.19 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านหลักสูตร ครูผู้สอนภาษาอังกฤษมีความต้องการการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.25 เมื่อพิจารณาความต้องการเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นที่มีความต้องการการนิเทศการสอนมากที่สุด คือ การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.37 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การวิเคราะห์ความต้องการและความถนัดของผู้เรียนด้านภาษาอังกฤษเป็นรายบุคคลเพื่อนำมาออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 3.30 อยู่ในระดับมากที่สุด และการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร เช่น คู่มือครูผู้สอน เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน ฯลฯ มีค่าเฉลี่ย 3.26 อยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านการกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนภาษาอังกฤษมีความต้องการการนิเทศการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.19 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความต้องการเป็นรายข้อ พบว่า

ประเด็นที่มีความต้องการการนิเทศการสอนมากที่สุด คือ การจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) มีค่าเฉลี่ย 3.42 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การจัดการเรียนรู้แบบเน้นสถานการณ์ (Situational Approach) มีค่าเฉลี่ย 3.36 อยู่ในระดับมากที่สุด และการจัดการเรียนการสอนแบบฟัง-พูด (Audio – Lingual Method) โดยมีค่าเฉลี่ย 3.32 อยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านสื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอนภาษาอังกฤษมีความต้องการการนิเทศการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 3.30 เมื่อพิจารณาความต้องการเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นที่มีความต้องการการนิเทศการสอนมากที่สุด คือ การออกแบบสื่อการเรียนการสอนโดยการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยมีค่าเฉลี่ย 3.50 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อการเรียนการสอน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.31 อยู่ในระดับมากที่สุด และการใช้แอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ Echo English มีค่าเฉลี่ย 3.27 อยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านการวัดและประเมินผล ครูผู้สอนภาษาอังกฤษมีความต้องการการนิเทศการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.11 เมื่อพิจารณาความต้องการเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นที่มีความต้องการการนิเทศการสอนมากที่สุด คือ การใช้รูปแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเพื่อประเมินทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนให้เหมาะสมกับเนื้อหา และสอดคล้องกับตัวชี้วัดตามลักษณะการประเมินผลทางภาษา โดยมีค่าเฉลี่ย 3.34 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) โดยมีค่าเฉลี่ย 3.23 อยู่ในระดับมาก และการประเมินผลทักษะภาษาอังกฤษด้วยเครื่องมือที่ใช้เกณฑ์แบบรูบรีค (Rubric) โดยมีค่าเฉลี่ย 3.12 อยู่ในระดับมาก

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง ความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร มีผลการวิจัยที่น่าสนใจที่จะนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ครูผู้สอนภาษาอังกฤษมีความต้องการการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านสื่อการเรียนการสอน จึงอาจกล่าวได้ว่า ครูผู้สอนมีความต้องการและมีความสนใจในการพัฒนาความสามารถในการออกแบบและการสร้างสื่อการเรียนการสอน โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมบริบทของผู้เรียน และตอบสนองนโยบายการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับ ฟาฏีนา วงศ์เลขา (2556) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ครูยุคใหม่ต้องรู้จักใช้ยุทธวิธีที่หลากหลายเป็นตัวกลางสำคัญในกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างสีสันดึงดูดใจ เปิดโลกการเรียนรู้ที่กว้างไกลให้กับผู้เรียนด้วยสื่อการเรียนการสอนสมัยใหม่และต้องคำนึงว่าจะนำมาใช้อย่างไรให้เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีสารสนเทศหรือการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ที่สามารถเชื่อมโยงถึงกันได้ทั่วทุกมุมโลกในเวลาอันรวดเร็ว

ด้านหลักสูตร

จากผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่มีระดับความต้องการการนิเทศการสอนมากที่สุด คือ การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากครูยังขาดความเข้าใจในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสอน อีกทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้หลักสูตรประสบความสำเร็จและก่อให้เกิดความต่อเนื่องของหลักสูตร โดยเฉพาะในด้านของครูผู้สอนที่ต้องทำให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามหลักสูตรนั้น ๆ ดังนั้นจึงควรมีการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับ สมชาย รัตนทองคำ (2550) ซึ่งกล่าวไว้ว่า การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนผู้สอนต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนให้ชัดเจน ควรใช้วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ที่ระบุพฤติกรรมที่คาดหวัง เจาะลึก และเกณฑ์ที่ชัดเจน เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

จากผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่มีความต้องการการนิเทศการสอนมากที่สุด คือ การจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมกับบริบทของรายวิชาภาษาอังกฤษจะต้องเน้นในการพัฒนาทักษะทางด้านการสื่อสาร ซึ่งเป็นการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาไปใช้ในการสื่อสารได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับที่ รัตน์วลี แก้วม่วง (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไขการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษาของครูในอำเภอวัฒนานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า ควรพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษโดยการพูดของนักเรียน ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษให้สามารถสื่อสารได้ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยจัดกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติ มีกิจกรรมที่หลากหลายทั้งกิจกรรมการฝึกทักษะทางการพูด และกิจกรรมการฝึกผู้เรียนให้รู้วิธีการเรียนภาษาด้วยตนเอง

ด้านสื่อการเรียนการสอน

จากผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่มีความต้องการการนิเทศการสอนมากที่สุด คือ การออกแบบสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด การที่ครูต้องการผลิตสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย เพราะการจัดการเรียนการสอนโดยไม่มีสื่อการเรียนรู้น่าสนใจนั้น อาจทำให้ผู้เรียนไม่สนใจในการเรียนและเกิดความเบื่อหน่ายได้ สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายยิ่งขึ้นและต้องการที่จะเรียนรู้ ครูจะต้องเป็นผู้ที่คอยกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความสนใจ โดยการหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยเหมาะสมกับยุคปัจจุบัน อีกทั้งครูผู้สอนและผู้เรียน

สามารถเข้าถึงสื่อการเรียนการสอนได้ง่ายและหลากหลายวิธี สอดคล้องกับ ฟาฏีนา วงศ์เลขา (2556) ได้กล่าวไว้ว่า ในยุคโลกแห่งการสื่อสาร ไร้พรมแดนแบบนี้ต้องยอมรับว่า การมีสื่อการเรียนรู้อุปกรณ์ที่ทันสมัยได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากในแวดวงการศึกษา เป็นสื่อมีชีวิตที่สามารถดึงดูดให้ผู้เรียนสนใจใฝ่เรียนรู้ที่จะนำไปสู่การเปิดโลกการเรียนรู้ที่กว้างไกล

ด้านการวัดและประเมินผล

จากผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่มีความต้องการการนิเทศการสอนมากที่สุด คือ การใช้รูปแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเพื่อประเมินทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนให้เหมาะสมกับเนื้อหา และสอดคล้องกับตัวชี้วัดตามลักษณะการประเมินผลทางภาษา โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งในหลักสูตรได้มีการกำหนดให้มีการประเมินผู้เรียนอย่างหลากหลาย แต่ส่วนใหญ่ครูจะใช้แบบทดสอบเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้แล้วการวัดประเมินผลตามสภาพจริงยังเป็นเรื่องใหม่สำหรับครู จึงทำให้ครูยังขาดความเข้าใจและคิดว่าเป็นเรื่องยาก ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2551) กล่าวว่า การประเมินที่หลากหลายเป็นการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนในหลายรูปแบบ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถที่แท้จริงออกมาและสะท้อนให้เห็นถึงแรงจูงใจและความตั้งใจในการเรียนรู้ พร้อมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักกำกับ ดูแล และประเมินการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ด้านหลักสูตร ควรมีการประชุม ปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างครูผู้สอน เพื่อร่วมกันวางแผนแนวทางหรือกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ควรจัดอบรมให้ความรู้ครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach)
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน ควรจัดอบรมในเรื่องของการทำสื่อเทคโนโลยีสร้างสรรค์ เพื่อเปิดโอกาสให้ครูได้ศึกษา ค้นคว้า หาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ซึ่งจะทำให้ครูสามารถนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียนได้
4. ด้านการวัดและประเมินผล ควรจัดการอบรมให้ความรู้กับครูผู้สอนในด้านการวัดและประเมินผลเพื่อสร้างความเข้าใจ และทำให้ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ในการวัดประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตนเองได้

ข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการนิเทศที่ส่งผลต่อความต้องการนิเทศการสอนของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร
2. ควรมีการศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร

รายการอ้างอิง

- กรรทอง จิรเดชากุล. (2550). *คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: ธารอักษรการพิมพ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ
- เจตน์สฤษฎ์ สังขพันธ์, เกตติวา บุญปราก และ วันทนา ไกรฤกษ์. (2558). *สภาพและปัญหาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดเทศบาลในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้. การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 6*. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปิยะเนตร ม่วงมีค่า. ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนมหารณพาราม. 21 พฤศจิกายน 2560. สัมภาษณ์.
- ฟาฏินา วงศ์เลขา. (2556, 5 มีนาคม). สื่อการเรียนรู้รูปแบบใหม่ในโลกยุคดิจิทัล. *เดลินิวส์*. น. 10.
- รัตน์วลี แก้วม่วง. (2554). *ปัญหาและแนวทางแก้ไขการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ระดับ ประถมศึกษา ของครูในอำเภอดำเนินสะดวก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วัชร เล่าเรียนดี. (2556). *ศาสตร์การนิเทศการสอนและโค้ช*. นครปฐม: ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วันชัย ธรรมสังการ, อังคณา ธรรมสังการ และ ยะภา เจนิ. (2559). *สภาพและปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาของโรงเรียนเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนใต้. สำนักงานกองทุน การวิจัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2558*.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2559). *ตารางสรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2559*. สืบค้นจาก http://www.newonetestresult.niets.or.th/AnnouncementWeb/PDF/SummaryONET M6_2559.pdf
- สมชาย รัตนทองคำ. (2554). *การออกแบบการสอนที่เป็นระบบ*. คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สืบค้นจาก <https://ams.kku.ac.th/aalearn/resource/edoc/tech/54/11system54.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). *แนวปฏิบัติตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ*. สืบค้นจาก <http://english.obec.go.th/english/2013/index.php/th/2012-08-08-10-26-5/62-2014-04-24-10-26-10>.